

ZOMBOR és VIDEKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknék két hasábos petit sorú 16 fillér; többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilttér sorú 20 fillér. — Hirdetések díjai előre fizetendők.

Felolós szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Polgári iskolát Bács-Topolyán.

Egy serdülő magyar községről van szó, mely Bács-megyében nagyobb fokú kulturát ugyan nem teljesít, de a magyarosodást igen is nagyban előmozdítja.

Azért mondom, hogy nagyobb fokú kulturát nem teljesít vagy legalább a multban keveset teljesített, mert még elemiiskolái is kevésbé voltak eddig oly jó szervezve, mint Bácsmegyének hasonló nagyságú német községei s valami középiskolával meg éppen nem dicsekedhetik.

De a magyarosodást igen is előmozdította, mert tiszta magyarjuk község lévén, és mint ilyen Bácsmegye német ajkú községeiből már évek óta igen sokan és mindig többen és többen keresik föl németajkú polgáraink, hogy gyermekeikkel ennek a községnek szerény iskoláiban a magyar nyelvet elsajátíthassák. És ha többet nem, csak annyit említek meg hogy megyénk katolikus papjai közül is néhányan az édes magyarnyelvet a topolyai iskolában tanulták meg. Bácsmegye németajkú polgárai közül pedig igen számosan vannak, kik csintalan gyermekeikből egy-egy évet a magyarnyelv megszerzése végett Topolyán töltöttek el.

Mondom pedig ennek a községnek eddig nagyon szerény számú tantermei voltak és egy-egy tanteremben 120—140 tanuló szorongott.

Az utóbbi másfél évtized alatt azonban a község tanügye emelésében óriási erőfeszítést fejtett ki.

Először a kültéren épített két tantermet is látta el tanerővel, szervezte az ipariskolának négy tanfolyamát, s azután a beltéren három rozoga tantermet változtatott újjá és a mult évben ismét épített három új tantermet és egy nagy ovodát s látta el mindegyiket egy-egy tanerővel. Ha ehhez hozzávesszük, hogy ugyanezen idő alatt a mai kor viszonyainak és igényeinek megfelelő két tanító és egy kántori lakást épített, a többi tanítóknak pedig lakpénzét 80 koronáról 200 koronára emelte, akkor igazán bámulnunk kell a község áldozatkészségén és erőfeszítésén, melyet ez tanügye emelésében az utóbbi időben kifejtett.

Igaz, hogy a költségekben részben a kegyuraság, részben az egyházhatóság segítségére volt, de azért az építkezési költségeknek is jórésze és úgy az épületeknek mint a tanerőknek föntartási költsége pedig egészen a községet terheli.

Sok volt ez egyszerre.

De ha mindig arról vádolták is a magyarságot, hogy iskoláival s önművelődésével nem törődik, most bámulhatnak rajta, hogy e magyar község alig rendezte elemi iskolaügyeit, már is egy polgáriiskola vagy valami más középiskola létesítésén fáradozik.

Fáradozni fáradozik, lelkesedni lelke sedik, áldozni a mi föle telik áldozik, de már nem sokat áldozhat.

Pedig szükségét érzi e község egy középiskola létesítésének, nemcsak művelődésnek induló polgársága gyermekeinek neveltetése végett, hanem szükségét érzi azért is, mert egy nagy kerülletnek a gőcspontja, s jó részben Bácsmegye németajkú községeinek magyarosító eszköze.

A művelődésnek induló polgárság a maga részéről az áldozatot majd meg is hozza, de előre tudjuk, hogy az, a mit még bír áldozni, kevés lesz és nagy segítségre volna szüksége, hogy az eszme egészen megvalósítható legyen.

Igen ám, de a segély források is kiapadtak.

Mit csináljunk? . . . Hová forduljunk?

Nekünk magyaroknak alig van bátorságunk az ily ügyben a főhatalmassághoz, a kormányhoz fordulni, mert úgy érezzük mintha mi annak mostoha gyermekei vol-

A „ZOMBOR és VIDEKE” TARCZAJA

Borter főhadnagy.

A kis boszniai helyőrség tisztjei együtt maradtak ebéd után a kámtin külön szobájában. Kinn esett az eső, finom csöppeiből mintha valami szürke fátyol szűrődött volna, mely ráborult mindenre. Egyike volt azoknak a rettenetes délutánoknak, a mikor az unalom agyongyötri szinte megöli az emberek lelkét. A szobában nagy csöndesség volt, így hallották meg, a mikor Borter főhadnagy egyszerre felsőhajott. Mindenki feléje fordult. A kemény, daliás ember pedig, a kinek olykor hetekig sem hallották szavát, a ki híres volt a kérhetetlen szigorúságáról, kibámult a nagy szürkésébe, arczán a meghatottság nyomai látszóttak.

— Mi bajod főhadnagy úr? — szolt hozzá Garten Miklós, a kadét.

A főhadnagy nem válaszolt. Csak nézett, nezett ki a szürkésébe, aztán csöndesen szolt, szinte magának mondva:

— Milyen szomorú idő! Az ablakon lepergő esőcsöppek szinte olyanok, mintha könnyek volnának . . .

Hirtelen elhallgatott. A tisztke egyre jobban elcsodálkozva néztek felé. Rideg, zárkózott ember volt Borter főhadnagy. Mint embert nem tudta kiismerni senki, mint katonát tiszt egyike volt a legkiválóbbaknak. Suttogtak valamit, hogy valamikor a lovasságnál szolgált s hogy végre

idekerült ebbe a kis bosnyák faluba baktizni, annak van valami nagy története. Bizonyosat nem tudott senki, de arra esküdni mertek volna, hogy Borter főhadnagyot e pillanatban annak a régi történetnek az emléke bántja. Unszolói kezdtek, hogy beszélni, majd megkönyebbül. Borter főhadnagy elmosolyodott.

— Igazatok van, egy régi történet. Bécsben, az ulánusoknál szolgáltam, mint hádnagy. Az apám volt az ezredes. A tiszti bálon megismerkedtem X gróf Gaborinak leányával. Járatos lettem a családban, beleszerettem a lányba, az meg én belém. Ezt meg is mondtuk egymásnak. Az apám észrevette a dolgot, pulatolózott és nemskóra rájött, hogy azt a leányt nem szánták nekem nem is adnak semmikeppen. Azért tehát rím parancsolt, hogy szépecskén szüntessem be a tábornokéknál a látogatásimat. En persze éppen az ellenkezőt cselekedtem. Fel jártam, meg aztán titokban is találkoztunk a mikor a leány anyjával kinn sétálgatott a Práterben, vagy a városban. Mirdig tudtam mikor és hova mernek. Már mennyasszonyok és vőlegénynek tekintették egymást. En elmondtam a leánynak mindent, az akadályokat, ő csak azt felelte mindig, szeretlek meghalnék nélküled. Tudtuk, hogy rendos uton nem boldogulunk, azért elhatároztuk, hogy ha majd bál lesz nálunk, én feljövök s majd a leány az egész társaság előtt megkéri az én kezemet. A bál napja elérkezett. En éppen öltözköd-

tem, a mikor egyszerre betoppán a szolgálattevő altiszt és hozza a parancsot, hogy azonnal menjek a kaszárnyába, onnan pedig egy szakasz ulánussal tüstént utazzam Prágába és maradjak ott harmincz napig. A parancs apámtól az eredestől jött. En elolvastam egyszer, kétszer aztán elmosolyodtam és a parancs hátára ezt írtam: majd holnap!

Komoly szándékom volt elmenni a bálra, de nem mehettem még sem, mert egy óra mulva betoppant atyám, a kivel szörnyű jelenetem volt. A bál nélkülem esett meg, de Prágába sem mentem. Ezért aztán haditörvényszék elé citáltak és megfosztottak a tiszti rangomtól. Közben nem volt rá mód, hogy még hírt is halljak a leányról. Azon a napon aztán, mikor mint közlegény javában pucoltam a lovat az istállóban, beállit egy paraszt fiu egy levéllel. Csak ez volt benne:

„Mi történt magával — Miért nem jött el, talán meggondolta a dolgot? Tudom, hogy voltak akadályok, de most beszélni akarok magával, jöjjön fel hozzánk azonnal. Adé!”

Visszafeleltem, hogy én közember vagyok már, elvesztettem a tiszti rangomat, az istállóból nem mehetek vizitbe, majd változnak a dolgok, ha igazán szeret, várni fog türelmesen. Ha akarják se mehetnek, mert hatvannapi kaszárnya áristomom van.

Erre a levélre is kaptam választ. Csak ennyit: fogadja részvéteimet, de nem

nánk. Az maga is úgy érzi, mintha őneki az ily ügyekben csak a nemzetiségi községek kellene pártolni.

De most mégis kénytelenek vagyunk ügyünkben segítségért hozzáfordulni, s hozzá is fordulunk és esdőleg könyörgünk: ne vessen meg bennünket azért, hogy mi tisztá magyarajkú község vagyunk.

Abból a sok jóból, melyben nemzeti-ségi községeket az ily ügyben részesít, juttasson nekünk is egy kicsit.

Vegye tekintetbe azt, hogy az utóbbi időben nagyon sokat áldoztunk kulturális czélokra.

Vegye tekintetbe azt, hogy egy nagy kerület góczpontja vagyunk.

Tekintse azt, hogy megyénkbeli német-ajku polgárainkkal édes testvériségben élünk, a kik a magyarnyelv megtanulása végett szívesen keresnek föl bennünket.

Vegye tekintetbe mindezt s ha egyszer küldöttségileg nála kopogtatunk, ne utasítson el bennünket, hanem vegye pártfogásba ügyünket, hogy amire kültekezésében kimerült polgárságunk nem képes, tegye ő azt az ügy megvalósítására. Így aztán, ha majdan polgáriiskolánk áll, unokáinknak is elmondhatjuk, hogy egyszer a kormány is segített rajtunk.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

S. I.

* A bácsmegyei árvaügyek rendezése.

Egy helybeli lap vezércikkében radikális megoldás czim alatt azt fejtegeti, hogy a főispán küldje ki az árvaszéki kiküldötteket még egyszer a községekbe s ott megvizsgálva az árvatári követelések jogi természetét és a visszkereseti jog mikénti alkalmazásába befolyva, — hol kétes a követelés és behajtás, mondjon le a község a visszkereseti jogról, — vagyis törölje a község a kereseteket. Hogy mi volt és mi a jövőben a terve főispánunknak, az árvaügyek rendezésénél, azt eddigi működésével eléggé megmutatta s bizonyára a végleges kibontakozáshoz is megvan a maga nézete. De azt tudjuk, hogy nem egy de

nagyon sok községben a kiküldötteknek ez volt a fő-érvük és erősségük és ez volt a döntő momentum, hogy a község visszkereseti jogát fenntartja a számadókkal és közadósokkal szemben, még kétes behajtási helyeken is. Ily előzmények után már ki-sé furesa azt kívánni, hogy a főispán küldje ugyancsak azokat ki s arról győzzék meg a községeket, hogy ejtsék el visszkereseti jogukat, aminek megtartását és előnyét csak az imént fejtegették. Biztos kimeneteli per? Biztos csak a halál, de egy per kimenetele sosem biztos. De egy biztos lenne, és pedig az, hogy a főispán az eddigi megelégedést keltő intézkedését az efféle radikális megoldás sok községben elégtelenséggel váltaná fel. A községek autonóm jogaik megvannak, van felettes foruma, van vármegyei ügyészség, az mondjon véleményt — de a főispánt az ily kétes kimeneteli eljárásba belevonni nem helyes.

* Karlóczi kongressus.

Dr. Kraszovics György congressusi alelnök véleménye Brankovics György patriarcháról: A kongresszus a számadások átvizsgálására egy huszonegytagú ellenőrző (revisió) bizottságot küldött ki, mely már az 1879—83. évig az összes számadásokat felülvizsgálta és jelentését nyomtatásban adja ki. Egy példányt átadok önnek, melyből hivatalos adatok alapján megláthatja, hogy mennyi visszaélést követtek el a nemzeti alapok kárára, 1883-tól fogva a számadásokat szakadatlan éjjel-nappal átvizsgálják és azok is pár nap múlva nyomtatásban megjelennek. A kinyomtatott jelentésből láthatni hogy Brankovics György karlóczi érsek patriarcha, zombori esperes korában a kezéhez befolyt egyházi pénzekből mintegy 1800 forintot el nem számolt és csak mikor a lapok a patriarchát súlyosan kompromittáló adatokat leközöltek, sietett a hiányokat évek múlva már pótolni. De a kamatkülönbözeteket még ma sem fizette le. Büntető uton felelősségre lehetne vonatni, de mint-hogy Ófelsége az egész „Brankovics affairenek” végét vetett, — királyi kegyelemmel, mi a jelentés után az elszámolásokat tudomásul nem vehetjük és sajnálkozásunkat fogjuk a patriarcha rendellenes eljárás felett kifejezni. És ha Brankovics patriarchában egy csepp önzert van, egy pillanattal sem marad azon a helyen, a

melyre annyi szegényt hozott. Biróilag perelni fogjuk és a kongressusi választmány tagjai, élén az elnökkel Brankovics patriarchával, vagyunkkal felelősek a nemzeti alapokért. Külföldben legalisnak tartja a királyi biztos jelentését, hogy a felirat magyar és szerb nyelven lett megszerkesztve az autonómiai statutum szerint. A felirat 1879-ben és 1890-ben is magyarul és szerbül lett megfogalmazva. És most Brankovics csak azért támasztotta a felirati vitát, hogy bennünket törvénytelen dolgokra ragadtasson el és így a kongressust feloszlatná és akkor a régi, a Brankovics-féle kong. vál. kormányozna tovább.

* Magyar bibornokok.

Schlauch Lőrinc váradi püspök halálával felszínre került újból az ugynevezett magyar bibornoki kérdés, mely már a multban, Haynald kalocsai érsek és Mihajlovics bibornokok elhunytá után is foglalkoztatta a magyar kormányt. Schlauch Lőrinc halálával ugyan is a magyar bibornokok száma lefogott egyre s ez az egy agg hercegprimásunk, Vaszary Kolos. Magyarországot a törvényes hagyományoknál fogva is három bibornoki méltóság illeti meg, mint volt akkor, mikor egyidőben Simor, Haynald és Mihajlovics viselték az egyházfejedelmi bibort. E három bibornok elhunytá után csak Vaszary Kolos hercegprimás és Schlauch Lőrinc váradi püspököt neveztek ki bibornokokká, a harmadik biborosi ki-nevezés pedig elmaradt, mert a magyar kormány nem egyezhetett abba, hogy a pánszláv apostol — akinek érdekében bizonyos részről mindent elkövetett — Strosznayer diakonári püspök ékesítették fel a bibornoki méltósággal. A magyar kormány már a mult évben tett lépéseket, hogy a Szentselek egy harmadik magyar főpapnak is adjon helyet a bibornoki kollektívumban, annál is inkább, mert Ausztriának több bibornoka van jelenleg, mint volt bármikor. Ennek a lépésnek eddig nem volt eredménye, de a kormány az arra való törekvést most megújítja s lehetőleg ez a kérdés a közel jövőben elintézésre is talál. Egyházi körökben meg vannak győződve, hogy az egyik bibornoki méltóság egyik legillusztrisabb főpapunknak, Samassa József egri érseknek jut rég megérdemelt kitüntetéssel. A harmadik bibornokra vonatkozólag eloszlanak az egy-

vagyok abban a helyzetben, hogy közemberekkel érintkeztem.

Mintha fejbe ütöttek volna. Ugy éreztem magamat. A levelet eltettem. Attól kezdve, úgy éreztem magam, mintha halálos beteg volnék. Egyszer láttam még a leányt az utcán, köszönni akartam, de elfordította a fejét. En azután kértem áthelyezésemet, Tirolba kerültem. Két esztendő mult el. A másodiknak az elején olvastam a lapokban, hogy a tábornok leánya férjhez ment Felsenberg gróf ulánusőrnagyhoz. Az én nagybeteg szívem meghalt. Egy évvel azután történt, hogy atyámat a király kitüntette s ő a kitüntetés helyett kegyelmet kért számomra a királytól. Megkapta. Engem, ki őrmester voltam, kineveztek tiszthelyettesnek s áthelyezték Triesztbe, hol az ezredes elmondotta, hogy néhány hét múlva megjön a hadnagyi kinevezésem is akkor ismét áthelyeznek, hogy hová, nem tudja. Néhány nappal azonban a kinevezés előtt kaptam egy levelet. Megismertem az írást. Felsenberg őrnagy felesége azt írta, hogy néhány nap múlva hadnagy leszek. Ő kivitte, hogy a férje ezredéhez tegyenek. Gyakori vendége leszek, titkolva a mulat. Ha majd személyesen beszélhet velem, akkor szolgál bővebb magyarázatokkal, most csak annyit ír még, hogy ne gondoljak felőla semmi rosszat, de epedve várja a találkozást először. — négy szem közt.

Haragosan gyűrtem össze a levelet. Válaszom ez volt.

Grófné! Ön gyalázatosan viselkedett velem szemben, de jegyezze meg, hogy én nem leszek eszköz, ki tudja hányadik eszköz, hogy gyalázatosan viselkedjék a férjével szemben. Mint közlegény én nem kellettem önnek, mi rd hadnagy én utasított vissza Önt. Nincs mit magyarázni a mi helyzetünkön, a mi becsületes emberek előtt világos. Én meg fogom Önöket látogatni, hisz a viszonyok kényszeritene, de jaj Önnek, ha egy pillanatra is másképpen mer velem szemben viselkedni, mintha először látott volna életében.

A levelet elküldtem. Egy pillanaton nagyon brutálisnak tartottam a dolgot, de aztán eszembe jutott minden és megbékültem a tettemmel. Nem vagyok gróf, apám polgár ember volt és érdemeivel szerzte rangját, büszke volt és becsületes. En is az vagyok.

Negyednap megkaptam a kinevezésemet és rögtön utaztam új állomásomra. Közel tízenyolcz órát ültem vasuton, a mikor megérkeztem egy régi jó pajtásom fogadott a vasuton és pedig azzal a hírrel, hogy pihenhetek. Felsenberg ezredes nem kívánja, hogy elmenjek a felesége temetésére, hiszn nagyon fáradt lehetek. Hanem másnap reggel beszélni akar velem.

Kábultan hallgattam a szavakat. Majd rémülten kérdeztem:

Az ezredesné temetésére? Hát meghalt az ezredesné? Hogyan? Mi történt?

— Tegnapelőtt délután kilovagolt lovával együtt leesett egy szikláról s

összezúzta magát. A szikla alatt találták meg. Senki sem tudja megérteni, hogy merészkedett oda lóháton, valóságos Isten kísértés meg a legjobb lovasnak is.

Siettem a kaszárnyába, átöltöztem és mentem a temetésre. Mikor a temetőből visszajöttem, tisztént hivott az ezredes. Csak most láttam mennyire meg van törve. Mikor beléptem, helylyel kínált meg s csak annyit szólt:

Magánygyben kététem. A feleségem mellettl kilovagolt (ezt szomoruan hangsúlyozta) egy csomagot adot át. Mi van benne nem tudom, hiszen le van pecsételve, de hozzáam intézett levelébe arra kért, hogy önnek adjam át, mert a mi ebben meg van írva, ahhoz csak Önnek van joga. Miért, nem tudom.

Ime a csomag, én tiszteletben tartom egy halot titkát. Előtem titok marad örökre.

Előtem is ezredes ur feleltem. Nem értem az egész dolgot, arra esküszöm, de én sem akarom kutatni a halott titkát. E szavakkal a kandallóba dobtam a csomagot. Némán álltunk a tűz előtt, a mint emésztette a papirusomót. Egy lap fölperdült a zsarátnok közül s rajta egy pillanatil el lehetett olvasni e szót: NAPLÓM. — Azután semmivél lett minden.

Némán fogtunk kezét az ezredessel. Künn épen olyan bús idő volt mint most, az ablakokon úgy peregetek alá a vizcsöppek, mintha könnyek lennének.

Nemeskéri Kiss József.

házi körök véleményei is. A harmadik bornok — ezek szerint — vagy Posilovics zágrábi érsek vagy Császká György kalocsai érsek lesz.

Miről irnak a vármegyei hírlapok.

Ada-Moholi Közlöny. Égető kérdés cím alatt Ada község utcainak befésítését sürgeti. Eperfákat nem ajánl, azok az országútra valók és epres kertbe, de úgy mint a régi határőrvidéken volt: gyümölcsfákat kell ültetni a házak elé, azokat ápolják és jó karban fogják tartani. Ezt annyival is inkább ajánlja, mivel a m. kir. földművelésszkola a csemetkéket ingyen adja.

Bács-Topoljai Hírlap. Felhívást közöl Topolya polgárságához, hogy egy polgári iskola vagy realskola, vagy bármiféle középiskola létesítése érdekében tömörüljön és lépjen sorompóba, hogy az megvalósuljon.

Bácsmegeye. (Felső Bácska.) Rácz Györgynek a vármegyei közigazgatási állapotát tartalma közigazgatási jelentését regisztrálja, melyre azt írja, hogy a közigazgatási helyzetet híven visszatükrözötté, az összes közigazgatási ágakra áber figyelemmel kiterjedő és számos baj orvoslásának irányát nagy szakértelemmel megjelölve ezt a nagyfontosságú jelentést különös figyelmébe ajánlja olvasóinak.

Szabadkai és Vidéke. A papok nőtlensége címe vezetők cikkeknek, — melyben a saját némely része ellen hevesen kifakad, ne a nyereszkeedés legyen a hírlapírás feladata, végül kikel a morál szempontjából a „Bácskába” lerándult vizsginház vendégszereplése ellen, mely csak az erkölcsatlenséget terjeszti.

Szabadkai Közlöny. A borhamistók ellen ir, a borellenőrző bizottságok működésüket egyenlővé mondja a semmivel, a kereskedelmi kamarák ellen foglal állást a mely testület, nézete szerint, az Engel urakat nemcsak hogy nem üldözi, de még védelmezi.

Bácskai Ellenőr. A III. osztályu kereszt adó kivétel ellen ir s hangsúlyozza, hogy az adókövető bizottságnak a feladata hogy méltányos kielégítést találjon, az állami és az adófizelő polgárok érdeke között, igazságos és méltányos adókövetést sürjet.

Szabad Sajit. (Zenta.) Készülnek a tisztogatásra cím alatt azt írja, hogy Latinovits Frigyes lett egy bizottság élén kiküldve a zentai hid ügyet tanulmányozni, — és nyugodtan várja a vizsgálat eredményét, mely hivatva lesz a régi átkos rendszer hibáit és mulasztásait feltárni.

Bajai Hírlap. Közgyűlési utóhangok a vezető cikke, melyben üdvözli a városi közkórház, nyári szinkőr és a szintgyi bizottság felállításának határozatait s Baja nem lesz „pusztuló város”, mert kulturális intézményeit fejlesztieni óhajtja.

Ujvidék. Harmincz millió magyar — Rákosi Jenő vezér-eszméjét fejtegeti, melyel az amerikai magyaroknak szánt zászlóba a szüzet beverte, — biztatja a kitartásra Széll Kálmánt a kiegyezésnél, reményei a legjobbak, — csak a társadalom is oly mértékben tegye meg kötelességét mint a Széll-kormány.

Bajai Közlöny. Tanítófizetés rendezés és tandíj szabályzatról elmélkedik. Végre a bajai tanítók fizetés rendezéséről ezt mondja: Legyen tehát az elemi iskolákban 5—600 a tandíjmentesek száma, a másik 5—600 pedig 6—8 k. lefizetésével külsőleg is becsülje meg azt az intézményt, amely őt az életre előkészíti. Az állam pedig legalább pénzügyekben respektálja a törvényhatóság autonómiáját, vegye figyelembe polgárainak nehézmegélhetési viszonyait, a reájuk nehezedő terheket, legyen elismeréssel azon áldozatok iránt, amelyeket az iskolágynek jó szívvvel hozunk és hozunk! Revidáljuk tehát a tandíjak mennyiségéről szóló szabályrendeletet, biztosít-

sunk vele a közpénztárnak 4—5000 k. jüvedelmet, és tartsuk fenn a fizetésekről szóló szabályrendeletet úgy, amint megalkottuk. Ha pedig ez nem sikerül, akkor fessük ki a tanítókat és tanítónőket éppen úgy, mint az állam. t. i. fizetési fokozatok nélkül 1000 koronával, 300 k. lakáspénzzel és ötödéves pótlékokkal és mondjuk ki egyidejűleg, hogy a fizetési fokozatokkal az államot nem megelőzni, hanem csak követni óhajtjuk.

O-Becse és Vidéke. Megmozdult város címmel lelkesen ir, hogy ne csak kiállítások alkalmával mozduljon meg a város társadalma, de szeretné látni, hogy más közérdekért is ezt a felbuzdulást, kivált a lapban többször felsorolt s megoldásra váró függő kérdések elintézésénél is.

Összeállítás. (Zenta.) Uj helyzet cím alatt a közélet megtisztulásával azt írja, hogy Zentán a vezérserepet a függetlenségi párt veszi át. Majd így folytatja: A függetlenségi párt nem érdekszövetség, hanem a város közjáváért lelkesedő polgárság egyesülése. Ez a párt már többször fényes bizonyosságát adta annak, hogy működésében egyedül a közérdek vezérli. Bebizonyította azt is, hogy a közjóért képes a legnagyobb áldozatra, saját párt-érdekeinek feláldozására is. Itt az ideje annak, hogy most, midőn a város ügyeinek intézése kezebe lesz letéve, még kézzelfoghatóbban beigazolja, hogy a város javáért küzd és azon munkálkodik.

Ujvidéki Hírlap. A szerb kongresszusról ir s azt mondja hogy a kongresszus szálai Ujvidékről igazítottak, végül közli a munkatárs beszélgetését, melyet Krasszójevics alelnökkel folytatott.

A „Bácska” botlása.

A hodsági ügy még nevezetes ügygyé fajulhat. A „Bácska” 25 évig járszalagon vezetve, a szervilizmus szolgálatában pompásan bevált. Most, mióta jubilált, mióta szint változtatott s mióta a járszalagot egy új era kettészakítá, — a „Bácska” zátonyra került, s himbálódzik ide-oda s várja a mentő kezét, a mely az önállóságra nem szoktatott vezetést át venné. Akit ma agyon dicsér, azt holnap leszolja. Egy pártnak létjogosultságát ma megtagadja s már másnap dieshimnuszokat zengedez e pártnak. Azt a párt-vezért, akit a „Bácska” önzőnek kvalifikál, egyik számában a másik héten azt állítja róla, hogy az az egyedüli őnzetlen politikus.

Egyszóval a 25 év nem bizonyult elégnék arra, hogy a „Bácska” a gondnoksága alul felszabadíttassék. Közleményeit nem veszi senki komolyan, nem vesszük hát mi sem. Hézagot pótol Zomborban, ahol vice-lap ugy sem jelenik meg. Hodságh ügylátszik a „Bácskára” nézve odiosus helynek bizonyult. Itt kísérte meg annak idején ez a lap a kétféle taralommal való megjelenést s fűt-fát ígért az egyikben mindenkinek aki a Tiszákra adja szavazatát. Sőt a lap egyik felében az is megíródott, hogy a vármegyén az igazságszolgáltatás kétféle. Aszerint nyer vagy vesz a jogkereső, amint Tisza vagy Apponyi párti.

És ezt a demoralizációt nem egyszer hirdette ugyan az a lap, a mely 25 évi jubileumát most rég iltte és önértzel tekingett vissza arra a multra, a melyben hivatását nemes fenkölt lélekkel gyakorolta.

Vagy talán régiokról emlékezve hivatkozunk a „Bácskának” Apponyit aposztrofáló azon kijelentésére, a midőn épp

Hodsághra történt lerándulása alkalmával „véres szájú politikai vigécsnek” kvalifikálta? Szolgálhatnánk nagyon sok szemelvénnyel, a melyek mindegyike tanúságot tesz arról, hogy a „Bácskát” komoly lapnak nem. de „lapúnak” mint ahogy azt Dr. Molnár Gyula elnevezte, kell vennünk.

Ha tehát most dr. Balogh Ernő nyilatkozik és saját hibáját belátva, káromlásait ellennünk intézi, ez alapul szolgálhat arra, hogy esetleg egy kis Adamovics Sztevó féle cürával kigyógyíttassék, — de semmi esetre sem érdemes arra, hogy vele, vagy házi ügyével komolyan foglalkozunk. Nem érdemes azért sem, mert ha egy lap szerkesztője magától a felelősséget elhárítandó mindenféle valótlanúságot összehadar, még azt is, a hogy kefelenyomat elolvassa s közzététi, anélkül, hogy tudná tulajdonkép a cikk éle ki ellen irányul s mi a tartalma, — annak idézzük Hazafi Vérni János ez alkalomra irt költeményt:

Mint a piezi kis libácska
Hárog, — gágog a vén „Bácska”
Beszél össze bolondokat,
Az a fő, hogy adjon sokat.

Ha aztán elszólja magát,
Nincs ki tartsa oda hátát,
Szól Don Carlos: „boros valék
Igy származott e habarék”.

Nem ily őszinte a másik
Féreg módra osúszik mászik,
„Kérek szépen bocsánatot”,
Félig néztem lenyomatot”.

Sajnálatra méltó alak,
Az ily emberbe bűjt szak,
No hát eztet ne bántsátok,
Hanem inkább megszánjátok.

Hírek.

* **Esküvő.** Latinovits Pál főispánunk leányát Ionát tegnap vezette olátrhoz Piukovits Elemér miniszteri fogalmazó Budapesten. Előkelő nagy közönség volt tanuja e szerelmi frigynek. — Tanuk voltak Piukovits József orsz. képviselő és Latinovits János főrendiházi tag. Délután fényes ebéd volt a Continental szálloda disztermében, hol felkészünlőkben ünnepelel az ifjú párt és az öröm apát. A főispán iránti szeretetnek a bizonyosága azon közel 60 sürgöny, a mely csak Zomborból üdvözölte a népszerű főispánt. Az ifjú pár nászútra indult.

* **Felfordulás Hodsághon.** A „Bácska” cikke folytán Hodsághon kiütött a párbaj háború. Rumbach szolgabíró fegyveres elégtélt kért Trischler Aladártól. Trischler Aladár provokálta Csala Sándort és Szemő Károlyt. Mint bennünket Hodsághról értesitenek, Szemő Károly a holnapi Bácskában nyilatkozni fog, míg a többiek ügyében a tárgyalások folynak a segítők között. És mindez azért, mert a szerkesztő félig olvasta a kefelenyomatot.

* **Többeknek.** Több oldalról hozánk érkezett kérdésekre a feleletet a szerkesztői üzenetek közt adjuk meg.

* **Csendélet a Trefort-utcában.** Csinos látványok volt tanuja hétfőn este egypár akaratlan zenélő a Trefort-utcában. Két részeg ember dülöngött a kocsiút közepén egymást támogatva, míg végre a föld forgásától talán mindketten felfordultak. Akadt végre

rendőr is, aki egy ideig tanácstalan szemlélte a földön fekvő potpourrit, végre gondolt merészet és nagyot, talicskát kerített és az eközben felszaporodott közönség asszisztenciájára mellett a jobban elzótott ráhelyezték a járműre, míg a kevésbé részegnek társát be kellett tolnia a város házára. A furcsa menetet a közönség viharos derültsége kísérte egész útjában.

*** Épül az új templom.** A zombori Mária egyesületek által felállítandó Mária oltár a gyűjtést és az oltárra vonatkozó intézkedések megtételére a gyűjtők Budai Gerő hittanár urat kérték fel. Miként a németek között Ewald Jakob úgy a bunyevácok között Berlekovics Lenczo derék polgártársunk buzgalkodik a gyűjtésnél s már is tekintélyes összeg gyűlt egybe. Fel a toronyba az erkélyig 210 lépcső vezet, honnan a kilátás remek város. A szédületes magasságból nézve városunk, mintegy parkban fektűne a házak mintha apró villák lennének a lombos fák között. A szomszéd falvak tisztán kivehetők, sőt a baranyai hegyeken levők is láthatók. A város háza és templomok tornyai eltörpülnek, a mélyebb helyeken fekvő részeken a vizek az utcákban és kertekben jól kivehetők, — de legszebb a Corsó — szép pázsitjával, mintegy nyitott könyvben a sorok oly szép rendben és szabályosan fekvőnek látszanak. Vasárnap vacsernye után lesz a kereszték feltevése ünnepélye. Aki a keresztet beillesztik, emlékül egy-egy arany gyűrűt kapnak. Ekkor lesz a bokréta ünnepély is, mely alkalommal a filharmokusok fúvó zenekara játszanak fog s mozsarazás közben — hogy az egész város tudja a pillanatot — lesznek feltevé a kereszték. Mint halljuk, a szemszédos községekből sok nép készül ez ünnepélyre. Itt felszólítják a zombori pékmestereket, ajándékozniak egyenkint e napra 100—150 drb perczet kiki, s vagy ezen ezer darabot rüpsitnek le a toronyokból, hogy az ott levő gyermekek még agg korukban is megemlékezzenek ez ünnepi aktusra, mely a gyermek agyban legjobban fogékony, mondván: ott voltam én is midőn a kereszteteket feltevé, mikor a perczeket, dobálták a torony tetejéről! Ez sokkal emlékezetesebb esz mint sok beszéd.

*** Lobkovitz herceg Szabadkán.** Lobkovitz Rudolf herceg hadtestparancsnok tegnap reggel a gyorsvonattal Szirmay gróf kapitány, hadsegéd kíséretével Zomborból Szabadkára utazott. Ma délben tiszti ebéd volt a tiszti ebédlőben, tegnap délután és ma csütörtökön délelőtt szemlélt tart a 86. pyalog ezred fölött s azután tovább utazik Verseczre.

*** Hymen.** Pényes esküvő folyt le Zomboran folyó hó 13-án, a görög keleti templomban. Veszelinovics Milorád városunk rendőr alkaptánya esküdött örök hűséget Masirevics Dara menyasszonyának. Az esketési szertartást nagy és előkelő közönség nézte végig, mely után víg nászútra indult.

*** Új főigazgató.** Mint beműnkét értesítetek, a megürült győri tankertület főigazgatói állásra Várossy Tivadar újdíki kath. kir. főgymnasiunai igazgatója, zombori földink van kiszemelve.

† Halálozás. Beles Lujza úrnő élte 85. évében Zomborban elhunyt. Nevezett volt városunk legöregebb hajadona.

*** Áthelyezés.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter Batkó Camilla sátorajajuhelyi polgári iskolai rendes tanítónőt a német-palánkai állami polgári iskolához helyezte át

*** Előjegyzés és felvétel a zombori felső keresk. iskolában.** Tekintettel arra, hogy a felső keresk. iskola egy osztályába csak 40—40 tanuló vehető fel az egész szüneti folyamán, a beiratások pedig

szeptember hó 1, 2 és 3-án történnek. — A felső keresk. iskola alsó osztályába oly tanulókat vesznek fel, akik a gimnázium, real vagy polgári iskola négy osztályát sikeresen végezték el; az intézet felső osztályának tanulóira a tanév végén a vallás-és közoktatási és a keresk. miniszterek biztsági jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A zombori illetőségű tanulók tandíja 40 korona, a vitődéké 60 korona, amely összeg előleges félévi részletekben is lefizethető. Ezen kívül felvételi díj fejében 4 korona, fizetendő: felvételi díj fejében 4 korona a tolnázás és vivás tanulásáért 4 korona ifjúsági könyvtára 2 korona, az év végére kiadandó értesítőre 1 korona. Előjegyzés alkalmával a felvételi, könyvtári és az értesítőre fizetendő díj, összesen 7 kor. előre lefizetendő. — Szegény sorsú, jó előmenetelt tett tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen látatlanok el. Minden egyébre nézve írásbeli vagy szóbeli megkeresésre, az igazgatóság készséggel ad felvilágosítást és szilveszter ajándékot, melyek tanulókat teljes ellátásra előadnak. — A helyek megválogatásánál kiváló gondot fordít az igazgatóság arra, hogy a tanulók a helyben elterjedt magyar, német és szerb nyelveket, otthoni társalgás útján is könnyen elsajátíthassák.

*** Személyi hír.** A kalocsai egyházmegyei érseki helynök Majorossy János püspök Stubnya fürdőbe utazott üdülni. Az érseki helynöki teendőket ez idő alatt Mayer Béla püspök fogja végezni.

*** Gyilkosság féltékenységből.** A bácsmezei Lok községben régi vetyélytársak voltak Szécsi Péter és Szepesi András földmivesek. Asszony volt az oka a két férfi vetyélykedésnek és gyűlöletének. Kerülték egymást sokáig, de ma összehozta őket mindkettőjük balsorsa. A két vetyélytárs összekapott és Szécsi egy nagy konyhakkal leszurta Szepesit. A féltékenység óriási erőt adott karjának a kés Szepesi tüdején és szívében koltolt keresztül. A szerencsétlen azonnal holtan rogyott össze.

*** Egy hodsági ember találmánya.** Bäcker hodsági lakós Reisch pécsi lakossal egy „Universal“ butordarabot talált fel és készítet, melyet most a butorgyárosok is megbámulnak ügyes szerkezete folytán, mely Budapesten kerepesi út 32 szám alatt ki van állítva s a közönség tódulva nézi. A butordarab íróasztal, melyből rugók segítségével néhány percz alatt egy teljesen felszerelt ruganyos ágat egy teljesen felszerelt mosdó szekrény-zuhanyfal, egy éjjeli szekrényt, egy szekrényt ruházat vagy edényeket, egy szekrényt betörés ellen biztosított pénzes fiókkal, villany leteppel, két szekrényt vagy fiókkal irodai szerekek; egy levél másoló prést, egy tábori sparherdot főzésre, kettős nyílással, egy számlót, egy gyermekszéket és végre egy 14 személyre való asztallapot tartalmaz illetve lehet belőle előállítani. Ezen butordarab az összes európai államokban szabadalmazva van, — most körútra viszik mutogatni s csak azután engedik meg a feltalálók azt forgalomba hozni, melyért már is nagy összeggel lettek megkínálva.

*** Kivándorlás a Délvidékről.** A „Statistikai Havi Közlemények“ május havi füzeté szerint ugyane hónap folyamán a szorosan vett Magyarországból 11548 ember vándorolt ki. E számból a Bácskára 413, Torontálra pedig 138 esik.

*** Négyszeres életmentő.** Nemet-Palánk — mint onnét írják, — izgalmas jelenet folyt le a napokban a Dunaparton. Délután ugyanis négy úrnő: Schwartz Gyuláné, Devits Bojana, Marczikits Zsófia és egy vidéki kisasszony fürdőni mentek. A fürdőházhoz azonban a Duna áradása folytán csak csónakon lehetett jutni. A kis társaság tehát nem várva be a part és a fürdőház közt közlekedő nagy csónakot, beült egy kis lélek-

vesztőbe, melyet a parlon talált s ezen akart a fürdőházhoz jutni. A gyöngye alkalmán azonban utközben fölfordult s mind a négy nő a Dunába esett. A nagy sikoltozásra a fürdőző közönség kirohant, de lejté veszte, lételenül nézte a hullámmal közkódó nőket. Ekkor egy derék fiatal ember, Perlesz Lajos, dr. Perlesz közösi orvos fia, hirtelen a hullámok között vette magát s erős küzdelemmel mind a négy urnőt kimentette. A hator életmentőt az összecsdőlő közönség lelkesen megéljenzte.

*** A zentai hid katasztrófája.** Ez év márczus havában részletesen tárgyaltuk az akkor leszakadt zentai tiszahid ügyét. A hid leszakadásának kérdésében sok különböző vélemény hangzott el szakkörökben és a napi sajtóban. A szakvélemények között nem utolsó helyet foglal el Jassniger J. mérnöknek legelőbb megjelent kisebb tanulmánya a zentai hid rombadőlésének okairól. Jassniger a hid leszakadásának okát a hidépítés azon sarkalatos hibájának tudja be, hogy a Tisza jobbpartján levő hidó csak folytatása tulajdonkép a hidalonali partfalnak, a melynek a hidon felül folytatása nincs. Partbiztosítás nem volt s így a hidon felül a hidlőt megláthatja a Tisza erős sodra, a melynek vajúképessége a hid elől levő kanyarulat folytán a rendesnél sokkal erősebb. A kivívás processusát Jassniger így írja le: A Tisza kivívásának ott nyilvánult káros hatása, a hol az a zentai hidó felső részét érte. A kivívás következtében itt egy mélység támadt és a hidfőnek folyó viz a legközelebbi cölöphöz szorítottott, ezt azonban egy kőhány védvén, almosható nem volt; az itt érvényesülő ellenállás következtében tehát a folyó vize ismétellen eltereltett és a hidó alsó végére szorítottott, ahol a partfal egy beugró öblözetet képez. Ezen öblözetben most már egy örvény keletkezett, a mely a talajt e helyen a partfal alapját is meghaladó mélységig vájta ki. Ehhez járult még a folyó vajú működése a zentai hidó felső lábánál is. A kettő együttesen a falazat alapja alatt a talajban oly mozgásokat idézett elő, a melyeknek a hidó ellenállani nem volt és hidartló képessége megszűnt, míg végre a földmozgások behatása folytán a zentai parthoz legközelebb fekvő hidnyílás bedől.

*** Országos tüzoltó gyűlés.** A jövő hónap közepén lesz Egerben az országos tüzoltó gyűlés és verseny, melyre nagyban készülnek a fővárosi és vidéki tüzoltó testületek.

*** A zentai mérték-hitelesítő hivatal** oly nyomorúságos berendezésű, hogy a most ott járt Károlyi J. központi mérték-hitelesítési felügyelő kijelentette, miképp, ha nem kap a helyiség czélszerűbb helyét és berendezést, úgy a várostól meg fogják vonni a hitelesítési jogot.

*** Az újdíki izr. hitközség** a Schön Fülöp elhalálása következtében megüresedett főlkantori állásra Basser József budapesti kántort választotta meg egyhangulag.

*** Kirándulás és hangverseny.** Az újdíki polg. magy. daloskör f. évi augusztus 3-án, vasárnap kirándulás s egyuttal hangverseny rendez O. Becsen, az ottani kitűnő hírnévként örvendő O. becei polg. magyar dalkör és műkedvelőinek szives közreműködése mellett. A hangverseny szép, változatos műsorból fog állani. Felé érzék tehát mindazon működő, pártoló és olvasóköri tagjainkat és azok családtagjait, kik a kirándulás és a hangversenyen részt venni óhajtanak, ebbeli szándékukat Győri László egyleti taggal közöljék, ki a legnagyobb készséggel fog felvilágosítással szolgálni. Az eddig jelentkezettek száma a 40-ent meghaladja.

*** A rigyicziak emlékirata.** A rigyiczi választókerület választó polgárai elhatározták, hogy azon sok jótéteményért,

melyben Latinovits Pál, mint a rígyiczai kerület képviselője őket részesítette, haláluk jelölül egy emlékiratot és albumot nyújtának át neki.

*** Új postautalványok.** Augusztus elsőjétől a Horvátország és Szlavonia, Bosznia és Hercegovina, valamint Ausztriával való pénzforgalomban új, világos-zöld színű postautalványok kerülnek forgalomba. A külfölddel való érintkezésben továbbra is megmaradnak az eddig használatban volt sárga úrlapok.

*** Ófuttak** kúzsége ifj. Mihályovits Sándor közs. közigazgatási tanfolyamot végzett okleveles jegyzőt segédjegyzővé választotta meg egyhangulag.

*** Leugrott a vonatról.** Csütörtökön délután 5 órakor Zentáról Adára jövő „gyors vonatról” — egyszerre csak azt vették észre az utasok, hogy — egy utazó társuk minden szó nélkül leugrik a szépen tovább ballag a buza között. Az utasok egyrésze azt állította, hogy bajosan váltott jegyet s azért ugrott le, mert félt, miszerint a szemféltés kalauz kétszerezes illetékekkel megfogja büntetni. A másik része az utasoknak pedig erősen állítja, hogy az illetőnek nagyon sietnie kellett haza menni, mert nagy munkája volt még, melyet sürgősen elkészíteni megparancsolva volt neki s így gondolva azt, hogy a vonat Adára csak 1/6-kor érkezik, ő pedig 1/4 hatra otthon akar lenni, tehát leugrott. Nem tudjuk az utasok melyik részének van igaza, hanem annyit megjegyzünk, miszerint leghamarabb azért ugrott le, hogy korábban haza érjen. A híres ugró, ki a vonatról ilyen merészen elugrott, Neugebauer Imrénének hívják.

*** Egy pár tyúkért.** A dr. Gál Ernő matézai bérletlen néhány tyúk történt. Ennek az eltolvajtásával Simó Gergely felelőségét gyanúsította Barta István. Simó Gergely a gyanúsított persze rossz néven vette és midőn a Csávoányon szolgálatban lévő fia hazajötték látogatába, elment a fiukkal Simó Gergely Barta után az istállóba és úgy megverték a boldogtalan embert, hogy annak kevés reménye van a felgyógyuláshoz. A verekedésnek persze folytatása lesz a bíróságnál.

*** Gyilkosság Garán.** Garának is megvolt a hétén a maga szennazúja. Gulyásvits Antal ottani parasztlégényt leszúrták. A gyilkossággal Beslits Mihály van gyanúsítva, ki szintén meg van szúrva. Beslits azt állítja, hogy ő oly részeg volt a verekedésnél, hogy mozdulni is alig tudott és éppenséggel nem emlékszik semmire. Ő nem bántotta Gulyásvitsot és arra sem emlékszik, hogy ki szúrhatta őt meg.

*** A vihar áldozatai a Tiszán.** A pénteki óriási vihar megkövetelte áldozatait. Zenta alatt a malmok közelében Franzer Ferencz öbesei fakereskedő részére három öl fával megrakott tutajt ért utol a vihar. A szél borzasztó erővel vágta neki a tutajokat két vízi malomnak. A tutajok felborultak. Egyik malom elsüllyedt és a tutajos oláhok közül 3 ember eltűnt a hullamokban. A kár közel 5000 korona. A szerencsétlen emberek holtstét most keresik. Az összes farakomány elszórt.

*** Annabál.** A palicsi zenekar f. évi július hó 27-én tartja az évenként rendezni szokott Annabálát, mely a nyaroló és furdózó közönség évi mulatsága. Hiszik, hogy az idén is sikerülni fog. Belépőjegyek a palicsi zenekar tagjainál kaphatók.

*** Esküvő.** F. hó 14-én hétfőn esküdtött örök hűségét Prodanovics Mica kisasszony Dr. Petrovics János ügyvédnek Szabadkán. Az esküvő fényes ünnepélyvel lett megtartva.

*** Haldokló dalköltő.** A legeredetibb, legigazibb magyar dalköltő, a

mi nótafánk: Dankó Pista, a híres cigány utolsóját járja. Ő maga írja, hogy már rövid idő az ő élete. Most visszavonulni őt ösengődi kis szőlőbirtokán és a magyar zenevilág aggódva gondol a zeneköltőre, annak sorsára.

*** Jubiláló plébános.** Csilics Bálint felső-szt.-iváni plébános a napokban tilte meg áldozárságának negyedszázados évfordulóját. — A közbecsülésben álló lelki pástort sokan keresték föl gratulációikkal az egész környékről.

*** Huszonöt éves találkozó.** A Baján, az 1877 évben érettségi vizsgálatot tett ifjak e hó elején Baján ültek meg a nagy nap emlékeknek huszonöt éves évfordulóját a Kaszinó vendéglőben. Megjelentek: dr. Blitz Sándor járásosvos Fischeamend (Alsó Ausztria), Drescher Béla tanár (Baja), Feledi József postai és távírói titkár (Budapest), dr. Klénanc György ügyvéd (Baja), Lederer Pál vármegyei tb. főjegyző (Zombor), Radány Péter törvényszéki bírósági (Zombor), dr. Stern Samu ügyvéd (Budapest), és Bischof Károly városi levéltáros (Baja). Tavolmaradásukat kimentették: dr. Boros József ügyvéd (Baja). A megjelentek megkoszorúzták év előt elhunyt társuk, dr. Hadzsits Dömjén sírját, majd lakomához ültek, este 8 órakor pedig a Lőkertben volt találkozásuk, hol Dankó Laci zenéje mellett a reggel is együtt találta őket a régi kedves emlékek fölelevenítésével. Az ünnepélyességen a bajai társadalom több tagja is részt vett vendégként.

*** A kivándorlás ellen.** Temesvárt aug. 10—11-én tartandó délvideki kivándorlási kongresszuson az ipari kivándorlási ügyét és az azzal kapcsolatos kérdéseket a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára adja majd elő. A határozati javaslat, mely a nagy fontosságú ügy összes részleteire ki fog terjeszkedni, most gyűjti az adatokat a kamara. Fölkérte e végből Bács-Bodrogh vármegye alispánját, Karácson Gyulát, hogy a megye megdöbbenően nagyanyú kivándorlási statisztikájából közelebbről jelölje meg az iparosok és ipari munkások kivándorlási számadatait. Hasouló kérdéssel fordul a kamara külön is a megye összes községeihez, hogy mielő teljesebb képet tudjon nyújtani a kivándorlás okairól és hogy azok megszüntetésére vezető javaslatokat tehesen.

*** Szerencsétlenség.** Szokolai Martonné száraz malmában Topolyán f. hó 8-án öröles közben Benedek Antal volt rendőrnök 8 éves János nevű fia a nagy forgó kerékre kapaszkodott, de oly szerencsétlenül, hogy egyik sarkát a forgó kerék fogai összezúzták. A fiut haza szállították szülei lakására.

*** Tűz.** F. hó 7-én éjjeli 10 óra tájban Szeghegyen Felzer Lajos ottani lakós istállójában eddig ismeretlen okból tűz ütött ki s Felzernek a bent levő lova a nagy melegség és füstben megfulladt; a tüzet sikerült hamarosan eloltani s így a tetőzetben nem esett kár.

*** Lopás.** F. hó 6-án Szilágyi István kis-hegyesi lakós szállásáról ismeretlen tettesek 2 drb egy fehér és egy sárgás szőrű birkát elloptak, a kár 26 korona, a tettesek ellen a rendőrség megindította a nyomozást.

*** Pályázatok.** A zsabalyi kerületben a kéményseprő-mesteri állásra július 18-iki határidővel; Martonoson gyalogrendőri állásra 600 kor. fiz., jul. 15-iki; Rém közönségben jegyzői állásra 1740 kor. készpénz stb. jul. 25-iki; Vaskuton végrehajtói állásra 600 kor. fiz., jul. 20-iki; Alsó-Kovilon rendőrfelügyelői állásra, 600 kor. fiz., jul. 25-iki határidővel pályázat van hirdetve.

*** Az újidéki Kerékpár Egyesületből** alakult „Újidéki sport-egylet” e hó vége felé nagyjából szabású sportversenyt rendez, a melyen a sport és test-

gyakorlás különféle nemei fognak bemutattatni. Biztos kilátás van rá, hogy a „Magyar kerékpáros szövetség” is nemcsak évente szokásos tanácsülését, hanem nagy kerékpáros versenyeit is szeptember 7—8-án Újidéken fogja megtartani.

*** Nagygyakorlat Jankovác környékén.** Jankovác határában napnap után gyakorlatokat tartja a szabadkai 6. honvéd gy. ezred 8 zászlója. A község és környéke egy katonai tábor képet viseli. A zombori honvédek is ott vannak. Az ősi had gyakorlat Arad-Lippa között lesz.

*** Gőzfürdőt Zombornak.** A bácskai paraszt fürdője Harkány. — Bármily baja ellen ha fürdőbe küldi az orvosa, — ő az alatt csak a harkányi fürdő érti, mert alig van tudomása más fürdőről. S valóban Harkány fürdővendégeinek legnagyobb kontinensét a bácskai parasztság adja. Az uri osztály is sokszor átrándul mulatni harkányba. Az utolsó nagy murit a volt hírledt topolyai jegyző rendezte, hat hintóval beállítva a fürdőbe, két nap két éjjel tartott a muri. Később Stoó-z volt a bácskai intelligencia nyaralója egy ideig — s nem is vették előkelőnek azt, aki Szepes megye e kies fürdőjében meg nem fordult. Újabban Carkevnicza lett a bácskaiak kedvenc helye. A dalmát tengerpart e helyén 800—1000 fürdővendég van, nagyobbrészt magyarok s legtöbb bácskai. Itt lubiczkol a hullámos tenger sós vizében sok zombori család, kik itt egész kolóniát képeznek. Csak az a kár, hogy kopár ezen hely, — bezeg emlegetik is, de jó lenne a zombori árnyas — pázsitos Corsóból egy darabkát ide varázsolni, míg a másik r/sz azon tűnődik — most megszokjuk a jó fürdőzést — de mi lesz ha hazajövünk észre, — hol fürdünk? Beleszólt egy harmadik — hát hol fekszik kérem Zombor? talán csak nem a legelsőbb Afrikában, — hogy nincs gőzfürdője? A zomboriak elhallgattak e theméről, s egymásnak sugdosgás, ne felejtjük el itt se a mottót: gőzfürdőt Zombornak.

*** A szabadkai földmives iskolában** felvett tanítók, a kik a július 15. aug. 15-ig terjedő tanfolyamra kiron, delutetek: Sztipits András, Klauzik Lehel, Kulencsics János, Grbics Gábor Újidék, Bunias Vilomir B.-Szt.-Tamás, Gráff István Bikity, Vágner Bálint Cservenka, Gretscher Károly Karavukova, Topolyai Pál O.-Kér, Zemkó Péter O.-Páldék, Szallay István Kúnfélegyháza, Dobos Lajos Dunapataj, Vágó Rezső Baja, Molnár István Dees, Bresztjanszky István Nagy-Kubsa, Csabja János Kasza-Rovne, Buday Pál Mátyfalva, Szabó Lajos Halmi, Takács Mihály F.-Ardó, Csobod Imre Fergőháza. Pótlásul: Lukács Péter Topolya, Bárdos József Annavölgy, Estéli András Kübülkút.

*** Száznycok állás a postánál.** A posta, távíró és telefon igazgatósága száznycok gyakorlatok jelölti állásra hirdet pályázatot. Pályázat minden középiskolát vagy ezzel egyforma rangu intézetet értesítési vizsgálattal elvégzett magyar polgár, a ki legalább tizennyolc éves, fedhetetlen előéletű és egészséges. A napidj két korona, a jelölt azonban köteles a jövő év szeptemberében Budapesten vagy Zágrábban a tisztképző kurzust saját költségén hallgatni s mivel napidiját akkor is megkapja, az illető postaigazgatóságnak kívánatra rendelkezésére állani. A kik a gyakorlati alkalmazásban beválnak, gyakoronokok s utóbb tisztek lesznek. A jelöltek a tizenkét kerületi posta- és távíró igazgatóság tizenkettesével fogja beosztani a szolgálata. Jelentkezni aug. 15-ig lehet, közszolgálatban levőknek föltéttes hatóságuk, közszolgálatban nem levőknek a főszolgabíró vagy főpolgármester utján az illető kerületi igazgatóságnál, a hol ál-

lást kívánának. Az igazgatóságok kívánata-ra a részletes pályázati feltételeket is közlik.

* **Szentiváni osendélet.** Felső-Szent-Ivánon a múlt héten ismét véres eset volt. A véres verekedés egy ember- és utójátéka és boszu műve volt. Az év elején leittörtök az utcaon egy idősebb embert, aki ott nyomban meg is halt. A tetteseket a szabaddai törvényszék szabadszűzletessel sújtotta, kivéve Kancsár Józsefet, ki ártatlanságát beigazolta. Az elítéltek — felebbezés folytán szabadlábon voltak — azt állították, hogy Kancsár is jelen volt és részt vett a verekedésben. A múlt héten találkoztak Kancsárral egy kormsmában és boszúból, hogy őt a törvényszék felmentette, rárohantak és vasvillával tizenegy súlyos sebet ejtettek rajta. Kancsárt behozták a bajai kórházba ápolás végett, a támadó ellen pedig megindult a vizsgálat.

* **Felvidéken elfogott szabaddai bulézők.** Feled felé járt két szabaddai bulézők, jó magyarul lóköttők. Ott akarták mesterségüket folytatni, de rajta vesztettek, mert a bulézés mellett a lopás mesterségét is gyakorolni akarták. Egy szegény embernek ellopták összes vagyonát 80 krajczárt. A fogásról az ottani csendőrség táviratilag értesítette a rendőrséget.

Városi hatóságunk figyelmébe.

Nincsen oly gazdag város, mely megegyedhetné háztartásában az olcsó és rossz útburkolatok építésével járó fényűzést.

E nagyfontosságú kijelentés egy kiváló szakférfiú ajkairól hangzott el a prágai mérnök egyesületben tartott felolvasása keretében, melyben a városi adminisztráció egy fontos ágazatát, az utcaburkolatok czélszerű alkalmazását tárgyalja.

Ezen szakszerű előadásból, városi hatóságaink okulására, alábbiakat közöljük.

A modern közegészségtan fejlődése a technikusoktól megköveteli, hogy a csapadékok vizeknek minél gyorsabb és teljesebb lefolyásáról gondoskodják, hogy a baktériumokkal telített utcai szemét lehető legelőkeltebben eltakarítható legyen, s a mellett a talajt és talajvizet inficiáló anyagok a burkolaton keresztül az altalajba ne a hatoljanak.

Mindenzen követelmények reá vezették a technikusok a hézag nélküli, lehetőleg sima felületű útburkolat építésére.

Az ó és újvilág nagyobbn városaiiban megejtett próbák eredményeképpen kifejti, hogy ma az elismert legkiválóbb burkolási anyag az aszfalt, mert tartós, szép, tiszta, zajtalan, kényelmes, vonderőben rendkívüli megtakarítással jár a mindamellett olcsóbb minden egyéb elsőrendű burkolási anyagnál.

Az aszfaltburkolatok tartósságát igazolja az, hogy Londonban a Bankpalota előtt az útszélesség minden méterjén évenként 200,000 tonna, ugyancsak Londonban a Cheapside úton az útszélesség minden méterjén évenként 500,000 tonna teherforgalom bonyolódik le, s dacára ezen meles igénybevételnek az említett aszfaltutak 16 évi használat után még teljesen jó állapotban voltak.

▲ vonderő megtakarításról így szól az értekezés: „Ha valakinek sikerülne egy oly gépezetet kitalálni, a mely a jelenlegi erőszükséglet felével ugyanazon munkát teljesíteni képes, ezen találmány értéke bizonyára megbecsülhetlen volna.”

Ime ezen problémát az aszfaltburkolat megoldja, mert vonderőben 50% megtakarítást eredményez, de még számításba kell vennünk, hogy a járművek fenntartása is aránytalanul kevesebb költségbe kerül, mintha ezen járművek hézagos felületű s merev anyaggal burkolt utakon közlekednének.

Az utak tisztántartására nézve közölt adatai ugyancsak tanulságosak: 1 tonna,

vagyis 1000 kg. utcai szemét ugyanazon idő alatt képződik:

300 m². macadam,
400 „ gránitkoczká,
1400 „ fakoczká és
3800 „ aszfaltburkolaton.

Waring mérnök, a New Yorki városi mérnöki hivatal útfontartási ügyosztály vezetője kiszámította, hogy ha New-York összes utcai aszfalttal volna burkolva, az utczatisztítás évi költségei a jelenlegi összeggel szemben kérszámiban 1.000,000 dollárral apadnának, a mi tőkésítő 25 millió dollár befektetésnek felel meg.

New-Yorkban — 2.200,000 lakos mellett — 2.400,000 m². aszfaltburkolat van. (Budapesten — 700,000 lakos — 300,000 m². aszfaltburkolat van.)

Vajha mi magyarok ne mindig csak sréjt kárunkon okulnánk és a külföldi tapasztalatokat javunkra értekesitenők.

Csarnok.

A 23-as baka.

Irta: Del Toró.

(Vége.)

A bundás lehasalt a fűre és édesen szortyogtatta a „pélpáját,” infanteriszt Mihályka János pedig tovább exáminálta a legényeket.

— Bundás N° II.

— Jelen — mondta a fáradt baka és mindjárt haptágba is állt, a pipáját a bal markába szoritván.

— Tudod-e, hogy mi az a „poszt“?

— Igenis, jelentem alásan, hogy tudom.

— Hát tudod-e, hogy mi az istennya?

— Igenis, jelentem alásan, hogy nem!

— No, hát a poszt meg az istennya

mustoha testvérek. Ha a baka elhagyja a posztot, megüti őt az istennya. Értetted?

— Igenis, hogy úgy van.

— No, hát mond el most utánam.

— A poszt meg az istennya „vir-tigli“ testvirek, ha a „poszt“ elhagyja a bakát, a baka megüti az istennylát.

— Sehrgut! rekszum, marsch!

Az öreg baka egy nagyot szoritott a nadrágszóján, azután tovább folytatta a próffungot.

— Infanteriszt Miskolczi!

— Hieer!

— Áll ide közelebb.

— Igenis, hogy úgy lesz.

— Mereszd a szömeidet és Jézus Krisztusnak se mozdulj a helyedből! Érted!

— Igenis, hogy mereszttem.

— Mond meg, hogy mire való a tiszta

„halcbindni“ a baka nyakán?

— Jelentem alásan arra való, hogy a baka piszkos nyaka föl ne csuszszék!

— Brávó! Most már leheveredhetsz a vak szömödre.

Most szusszantott egyet az öreg baka a bagós pipáján, és csak mikor látta, hogy az jól „szuperál“ — kiáltotta el magát:

— Szalkai Máté kis bundás!

— Jelentem alásan, itt vagyok.

— Tuds-e ordítani?

— Jelentem alásan bőgni is.

— Hol tanultad meg?

— Az iskolában.

— Hát tudod-e, hogy kinek dukál a kverausz?

— Öeklekencijája a landeszkommendiner úrnak meg az kapitány úrnak meg . . .

— Hát nekem?

— Igenis, ha parancsolja.

— Ordits!

— Ke—e—er—rrrr—auusz

— Úgy ordított Szalkai Máté bőgve, hogy az erdő fáí is megremegetek töle. Mihályka János pedig megvergette a fiatal baka vállát és azt mondta jókedvűen: — Brávó! Famóz! alámiszt (Erlaubnischein) adok 48 órára. Most pedig nieder!

ÉS Szalkai Máté elretírált, Mihályka János öreg baka pedig megint szusszantott egyet a bagós pipáján, aztán tovább böngészett a „dincregnómába.”

— Infanteriszt Pörge!

— Hik szum! — felelte a megszólított, mert valamikor járt a diák iskolák mellett is.

— Mire való a baka fején a csákó?

— Jelentem alásan, hogy a baka feje „dincferleungot“ ne csináljon, ha az őrmester úr Dongó egy szelid baracot nyom rá az puskatusával.

— Hát a „sildni“ a csákón mire való?

— Hogy az a kétfejű sas „láfsrit“ közben le ne repülhessen a baka orrára.

— Nagym jól van! Holnap „befüderöllek“ tituláris káplárnak. Kert euch, marsch!

— Infanteriszt Kóbi Kohn!

— Jelen!

— Haptág! a rézangyalát a füttyülődnék!

— Igenis, hogy haptág.

— Húzd be a hasad, dűtsd ki a mejjed, hogy az istennya igenyesitse ki azt a löcslábaidat!

— Igenis, hogy úgy lesz.

— Most pediglen vigyázz az „aufgábéra.”

— Igenis, hogy vigyázok.

— Ha rozsdás a baka bajonettja, a „piksznimakkerhoz“ köll vinni, hogy „kipucovájja,” mert az „erár“ a dincferleungot — előbb brigáde-áristomba zárátja a bakát, hogy megfeketedjen, aztán fölbölveti, s végre fölkötteti. Értetted?

— Igenis, hogy értettem.

— Ha pedig rozsdás a baka gyomra, akkor meg az „asszonyához“ muszáj vinni a „direkciót,” hogy jó medicinával töltse meg, mert a „komisz“ tól (prófun) nem ágaskodik a baka virtus. Ez a regula Megértetted?

— Igenis, hogy meg.

— Mond hát el a regulát, te béka!

— Ha rozsdás a baka bajonettja, az asszonyához köll vinni, hogy kipucovájja, mert az „komisz“ tól ágaskodik a baka virtus: ez a regula. Ha pediglen rozsdás az baka gyomra, a „pikszimakkerhoz“ köll az „direkciót“ venni, hogy jó medicinával töltse meg, mert a „dincferleungot“ előbb föbe lövik a bakát, aztán fölköttik, s aztán brigáde-áristáncnak viszik, mig nem

— Shweinker! élender miszt-fih! ordította Mihályka János . . . cum „leport“! aztán odafordult egyik öreg baka társához és így folytatta:

— Sic, feldwebel, einsperrn den Cujón, bis er schwarz wird!

*

Hát ilyen a 23-as magyar baka. Ha úgy ki van is merülve fáradtságtól, hogy saroglyán kell őt vinni, még akkor sem

veszti el a jó kedélyét, és ha tízes menny-kövek hullának is az égből, még akkor is felhasználná azt a kevés pihenő idejét arra, hogy a huncutságát csillogtassa és az eleven, víg kedélyével feledtesse a kaszárnya élet apró-cseprő bajait.

De ha kenyértörésre kerül a dolog, akkor meg nem ismer mást, mint a szigorú fegyelmet és vakon rohan a „vitéz úr” a (fűzbe, mert imádja a hazáját, szereti a királyát és tiszteli a fellebbvalóit.

Szerkesztői üzenetek.

R. Zs. A patin. Már a lap kiadója nem rég kijelentette, hogy lapunk senkinek és sommilyen pártnak nem volt sajtó-organuma, — tehát absurdum azt állítani, hogy valamely pártba visszahazugolni akarná magát. Mióta a lap szerkesztőt cserélt, id. Szemző Istvánnak semmiféle ingerenciája nincs a lap vezetésére. A Drakulics-pártot a lap támogatta a képviselő választásnál — tisztán olvi szempontból. A párt tartozik köszönettel e lapnak, de nem megfordítva.

S. J. Topolya. Kérjük, máskor is keresse fel lapunkat — tisztelőpéldány meggy.

H. E. Zombor. Ön nagy tévedésben van. Másról van itt szó. De hogy megértse tudnia kell a következőket: Hódásághon két párt van. Az egyik az „Othton” párt, melynek Szabó Imre járásbíró áll az élén, — a másik a bennszülöttek pártja (részbürieknek lesznek nevezve). Az „Othton” lett a „Bácskában” utóbbi időkben kegybe fogadva — a bennszülöttek rovására. Trischler Károly (részbürieknek kellett nevezve). Az „Othton” rovására juttata bele az „újli sportverseny” című cikket. A cikkből említett „f5-f5” azt Hódásághon mindenki tudja, hogy Rumbach szolgabíró, — de nem úgy máshol, így Zomborban is e név alatt Szemző Károly főszolgabíró értették. Tény az, hogy a Huck-féle vendéglőben orvós összekülömbözés történt. Tény az, hogy a „Bácska” nyilatkozata folytán, hogy a cikket Trischler Aladár írta és azt Trischler Károly a „Bácska” tulajdonképeni szerkesztője betette. Tény az, hogy e cikket kefelelynyomatban Balogh Ernő a „Bácska” fel szerkesztője olvasta. Mi igazoljuk, hogy Szemző Károly a betevőt szemtelen pimasznak nevezte, — és Csala Sándor rendőrfelügyelő pedig a bekiáltás aljas rágalmozónak nevezte nyilatkozatában. Már most ezek után méltán kíváncsi lehet, mit mond Trischler Aladár és mit mond Trischler Károly a „Bácska” tulajdonképeni szerkesztője, — de mit mond hozzá Balogh Ernő és végre mit mond a „Bácska”? Erre inkább kíváncsi lehet mint arra, hogy ő mily nagy tisztelője bizonyos családának és mily kebelbarátja neki a főszolgabíró, bár mi a történetek után egyikre sem vagyunk kíváncsi. Végezze el a „Bácska” a maga dolgait a maga módja szerint. Sürögny, levelet, nyilatkozatokat lehet fabrikálni, — uborka szezon van, találja fel ismét olvasó közönségének, mi csak megmosolyogjuk az ilyen groteszk szaltomortélékat.

M. J. Zombor. Vadászati engedélyt augusztus hó 1-én lehet már venni. Az intelligens közönségnek előjoga van, s ha a kívánt szám betelik, — paraszt nem kap engedélyt.

K. S. B. Z. d. n. Az szerkesztői titok, — ilyet nem szokás megmondani, csak a sajtóbírság előtt.

Laptulajdonos: **Oblát Károly.**

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1902. évi május hó 1-től.

Érkezés.

Szabadka felől.
 6 óra 30 percz regg.
 3 „ 31 „ délután
 8 óra 27 percz este
Gyorsvonat:
 7 óra 17 percz este
Gombos felől.
 11 óra 16 percz délel
 8 „ 24 „ este
Gyorsvonat:
 8 óra 13 percz regg.
Baja felől.
 3 óra 23 percz d. u.
 6 „ 25 „ regg.
Ujvidék felől:
 6 óra 20 percz regg.
 11 „ 20 „ délelött
 7 „ 00 „ este

Indulás.

Szabadkára
 4 óra 40 percz regg.
 11 „ 27 „ délelött
 8 „ 20 „ este
Gyorsvonat:
 8 óra 17 percz regg.
Gombosra.
 3 óra 41 percz délu.
 6 „ 40 „ reggel.
Gyorsvonat:
 7 óra 21 percz este.
Bajára.
 7 óra 05 percz regg.
 4 „ 05 „ délután
Ujvidékre.
 6 óra 25 percz regg.
 2 „ 51 „ „
 3 „ 51 „ délután

„FEOLIN“-t.
 Kérdése csak hátravonót, hogy a „FEOLIN” nem-e a legjobb kermesekkel szer a kőnek, a hajnak és fogataknak!
 A legistállóbbabb arc és a legcsinosabb kesz előkelő, tde, énom-ságot és alnakot nyer a „Feolin” használata által. A „Feolin” 42 legnemesebb és legfrissebb növényből előállított szappan. Jótállunk továbbá, hogy az arc redői és ráncok, bőrártal, (mitesszer) és arcpírások (szimmer) stb. a „Feolin” használata által nyomtalanul eltűnnek. A „Feolin” legjobb hajlissító — hajapoló — és hajszelvényező — eszközök használata a hajpikkulást, a megkopasodást és a fejbetegségek elől megóvja. A „Feolin” egyben a legtermészetesebb és legjobb fogtisztító szer. A „Feolin”-t Aladár szappan helyett használja fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat, pontosan a csomagolására, ha a „Feolin”-t használja nem érvesse. Egy darab ára 1 kor., 3 darab 2.50 kor., 6 darab 4 kor., 12 darab 7 kor. Egy darab utáni portó 20 fillér, 8 darabon 3 fillér 20 fillér. Utánjárás 20 fillér elöb. Magrendeléstől FRITZ H. írta. Magyarán Bécs, VII., Mariadlförster, 58

Brázay-féle
sósborszesz
 nélkülözhetlen háziszser.
 Kapható mindenütt.

Ház eladás.
 Zomborban, Kalap-utca 584. házszám alatt levő 4 utcza 3 udvari szobából 2 konyha, 2 pincze, nagy udvar és kertből álló, csinosan épült házat szabadkézből, előnyös fizetés módzatok mellett **eladásra** ajánlja **SZÜCS ÖDÖN** czég **Baján.**

Az egyedüli valódi angol
A. Thierry gyógyszerész BALZSAMA
 Egészségtudnyilag megvizsgálva és jóváhagyva.
 Az **üvegek csomagolása törvényileg védve van.**
 Ezen balzsam úgy külsőleg, mint belsőleg használandó. 1. Egy fé ülmulhatatlan hatású gyógyszer tüdő-és mellbetegek ellen, enyhíti a hurutot, a nyálkát feloldja, eloszlatja a legfájdalmasabb köhögést és gyögyítja a régi bajokat is. 2. Kitiünően hat torokgyulladásnál, rekedtség és min lenféle torokbajoknál stb. 3. Elhajt minden lázas állapotot tökéletesen. 4. Gyógyít feltünően, gyorsan gyomor-görcsöt, kólikát és szájbetegségeket, és erősíti az étvágyat, valamint az emésztést. 6. Előnyösen hasfájásnál, lyukas fogaknál és mindenféle fog-és szájbetegeknek, meg, szintet a felbőgést, a száj és a gyomorból eredő rossz szagot. 7. Oso dászser mindenféle sebekre, forró és más bőrkülfetések, szemölcsök, égés sebek megfogástottatok, megszünteti a fejfájást, fejfájást, fejfájást és fülfájást. Pontosan megfigyelendő a zöl d apácza védjegy, mint fent látható. — Hamisítások ellen legjobb védekezés közvetlen beszerzése a gyárból eredeti dobozokban port mentesen osztrák-magyar bíróadalom postaalomáshoz 12 kis vagy 6 nagy 4 korona, Bosznia- vagy Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szállítaték csak az összeg előlétes bekiütés ello nében vagy megfelelő előlétegel.

Allein echter Aalzsam aus der Schutzmarke-Balzsam ist A. Thierry in Pragrad bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Miért szenved Ön? mikor Önnek rendelkezésére áll olyan szer, amely minden röz sebet fájdalom és voszedelmes operáció nélkül meggyógyít a **A. Thierry gyógyszerész egyedüli eredeti Centifolia kenőccsel,**
 amely felülmulhatatlan ugy a sebek gyorsgyógyítási mintafáj dalmak enyhítési képessége tekintetében. A valódi Centifolia kenőcs alkalmazást ad: a gyermekgyasok mellfájdalmainál, a tejelválasztás pangásánál, mellkeményei péseknél, orbánczán, mindenféle régi sérüléseknél, a lábak és kezek nyílt sebei nálbáza-dásánál, dagadt lábánál, stb. mg csontszűnál is; ugyszintén vágott, szűrt, lőt és zizott sebeknél, mindennemű idegen testeknek eltávolításánál, u. m.: üveg- és faszilánkoknál, homok- és kavicszemcséknekél stb., mindennemű daganatoknál, karbunkuluszál, sőt rákos daganatoknál is, mindennemű égési sebeknél, fagyott testrészeknél, betegek felfekvésénél, nyak-daganatoknál, vérbanatalmaknál, gyermekok fülfájásánál stb. — Széküldés csakis az ősszeg előlétes bekiütése mellett történik. Ára 2 tégelynek posta és csomagolási stb. költségekkel együtt 3 korona 50 fillér. — Elismert okiratok halomszámra állnak rendelkezésre eredeti kéziratban. Értéktelen utánzatoktól óvva intjük at. közönséget. Minden egyes tégelyen a „Thierry (Adolf) LIMITED angyalisertér Pragrad” védjegy egy van beégetve mint a fent látható. Mindkét fenti gyógyszer gyógyító képessége utórlhetetlen és nines kitéve romlásnak, sőt minél rögibbnek annál hatko-nyabbak és értékesebbek. Nem árt nekik sem hideg, sem meleg, miért is minden évszakban széküldhetik. Majdnem mindég eredményesen segítenek, legalább is az első sogylyt nyújtják meg az orvos megérkezésk. Természetesen soha sem szabad értéktelen utánzatokhoz ugvnovez-tött pótkézhez nyulni melyekről ezáltalánal dobunk ki annyi pénzt, — hanem állandóan és sakis ezen két feltüntetett reált, olecsó, megbizhrtó és amellet teljesen ártalmatlan világhírű szerhez tartsa magát az ember, melyeknek minden családnál, minden eshétőségre előszülvő-kéznél kell lenniük. Amely teljesen fenti szerokat a valódiságukat igazoló minden jellől ellát-va nem kaphatók, leghelyesebb ha vagy közvetlen a készítőfőhez fordulunk megrendelésünkel és pedig: Thierry (Adolf) LIMITED Schutzengelpoche in Pragrad bei Rohitsch-Sauerbrunn. Központi főkraktár Budapestben Török József gyógyszerésznél. Zágrábban S. Mittelbach gyógy- szerész és Bécsben C. Brady.

